

MDT-Atelier Twickel College

De kracht van het Profielwerkstuk

Hebben ze in Twente de heilige graal gevonden? Dat is wellicht wat overdreven. Maar wat daar gebeurt, komt er dicht bij in de buurt. Op het Twickel College in Hengelo wordt een bestaand - al verplicht - instrument slim ingezet om ervoor te zorgen dat MDT geborgd wordt. De Twentse oplossing blijkt verrassend eenvoudig: koppel MDT aan het verplichte Profielwerkstuk. Dat is samen met de verbinding van MDT met LOB en Burgerschap, waar het Twickel College op inzet bij de borging van MDT. Dat is exact waar het MDT Atelier op is ingericht.

Van project naar structuur

Een koppeling van MDT met Burgerschap en LOB (Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding) lijkt een logische verbinding. Daar ligt volgens Robert van Oosten, een van de drijvende krachten achter MDT in Hengelo en Twente een uitdaging, want op veel scholen bestaan deze onderdelen naast elkaar, zonder duidelijke samenhang.

“Je kunt MDT versnipperd aanbieden”, zegt Van Oosten, “maar je kunt het ook verbinden en vanuit de verschillende vakken overkoepelende thema’s, zoals milieu of democratie, van verschillende kanten belichten. Dat zorgt voor meer samenhang en duidelijkheid.” Dit is de basis van ons MDT Atelier. LOB, Burgerschap en MDT worden daarin samengebracht tot één leerproces en verankerd in alle vakken.

Het Profielwerkstuk als hefboom

Robert van Oosten ziet dat er van alle kanten veel gevraagd wordt van het onderwijs. “Om MDT binnen te brengen bij de scholen bleek het Profielwerkstuk de sleutel.”

Het Profielwerkstuk is verplicht en kost gemiddeld tachtig uur. Dat is precies het aantal uren dat besteed moet worden aan MDT. Een probleem is dat het Profielwerkstuk nu vaak nog theoretisch wordt ingevuld.

In Hengelo pakken ze het anders aan. Het Profielwerkstuk wordt gekoppeld aan een praktijkvraagstuk. Leerlingen werken aan echte vragen uit hun omgeving, vaak samen met externe partners. Ze doen onderzoek, gaan naar buiten en leveren concrete resultaten op. Het effect is zichtbaar. De kwaliteit stijgt. De motivatie groeit. En het werk krijgt betekenis. En het levert zowel de leerlingen als de docenten plezier op.

“Om MDT binnen te brengen bij de scholen bleek het Profielwerkstuk de sleutel.” Robert van Oosten

Leren door te doen

Een voorbeeld maakt dit concreet. Op het Twickel College overweegt een deel van de havo-leerlingen een vervolgstudie naar de Pabo. In plaats van alleen een open dag te bezoeken, doen zij bijvoorbeeld onderzoek naar leesgedrag op basisscholen. Ze spreken met leraren, ouders en experts en analyseren knelpunten. Het project eindigt niet alleen met een verslag. De leerlingen organiseren een conferentie en presenteren hun bevindingen.

Hier komen het Profielwerkstuk, LOB, Burgerschap en MDT samen. Leerlingen ontdekken of een opleiding bij hen past, ontwikkelen vaardigheden, spreken mensen buiten hun eigen bubbel en ervaren maatschappelijke impact. Onderwijsexpert Roland Louwerse zag hier kansen tot verduurzaming van MDT in combinatie met PWS, Burgerschap en LOB. De school mocht dit vervolgens met een bijdrage vanuit Landelijk Onderwijsplatform in atelier-setting verder ontwikkelen.

Burgerschap voorbij het boekje

Burgerschap is op veel scholen nog theoretisch ingericht. De nadruk ligt op kennis over bijvoorbeeld staatsinrichting en democratie. Dat is waardevol, maar blijft vaak abstract.

Volgens Louwerse moet Burgerschap vooral ervaren worden. MDT biedt daarvoor een krachtig kader grotendeels buiten de klas. Leerlingen werken aan echte vraagstukken, zoals onderzoek naar jeugdcriminaliteit in Hengelo. Door gesprekken met politie en burgemeester en wethouders krijgen begrippen als rechtsstaat en democratie direct betekenis. En vwo-leerlingen die bijvoorbeeld rechten willen studeren, of havo-leerlingen die Social Work willen gaan doen, krijgen meteen een stukje LOB. Zo krijgen ze een beeld of dit een goede studiekeuze is.

Organiseren met lef

De aanpak vraagt om een andere organisatie van het onderwijs. Op het Twickel College wordt bijvoorbeeld gekeken naar een andere verdeling van lestijd, met ruimte voor projecten.

Dat vraagt om lef en draagvlak. In Hengelo is dat er. Voor MDT, in het bijzonder het Profielwerkstuk, LOB en Burgerschap zijn visiestukken ontwikkeld in het MDT-atelier. In deze visiestukken is ook de al eerder genoemde samenhang tussen deze drie vakken/aandachtsgebieden vastgelegd. Elke week wordt de voortgang besproken.

Netwerk als versneller

Scholen werken samen met bedrijven en maatschappelijke instellingen, zoals de gemeente en de bibliotheek. Dat netwerk maakt praktijkgericht werken mogelijk.

Tijdens een projectweek werkten leerlingen onder meer aan de vraag vanuit de gemeente Hengelo hoe de gemeente ervoor kan zorgen dat jongeren na hun studie terug willen keren naar Twente in plaats van te gaan werken elders in het land. MDT blijkt daarmee niet alleen leerzaam, maar heeft zo ook waardevolle impact voor de regio.

Van subsidie naar eigenaarschap

De combinatie van een heldere visie, sterke inbedding in de school en een actief netwerk zorgt voor beweging. Binnen één schooljaar zijn grote stappen gezet richting eigenaarschap. MDT is geen los programma meer, maar structureel onderdeel van het onderwijs.

Voor Van Oosten is dat het doel. "Als MDT-organisaties hun werk goed doen, maken ze zichzelf overbodig. Dan gaat het op de scholen vanzelf door."

Wat kunnen andere scholen hiermee?

De ervaring in Hengelo laat zien dat er ook zonder rigoureuze wijzigingen wel degelijk mogelijkheden zijn. Dat vraagt om visie en samenwerking, maar geen extra docentenuren in de uitvoering. Om hier te komen heb je wel uren en dus geld nodig om mensen vrij te roosteren voor werkgroepen om dit te organiseren. Financiering in de vorm van subsidie is hiervoor nog wel nodig.

Een model met potentie

Wat in Hengelo gebeurt, is geen blauwdruk. Maar het laat wel zien wat mogelijk is. Door bestaande instrumenten slim te gebruiken, kan MDT structureel worden ingebed. De instrumenten zijn er al.

Colofon

Landelijk Onderwijsplatform MDT

info@onderwijsplatformmdt.nl

Datum: 30 april 2026

Locatie: Twickel College Hengelo